UCHWAŁA NR 304/XXVIII/2016
Rady Miejskiej w Lublińcu
z dnia 24 listopada 2016 r.

w sprawie: przyjęcia " Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016r. poz. 446 z późn. zmianami), art. 4[1] ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2016r. poz. 487 z późn. zmianami), art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2016r. poz. 224 z późn. zmianami) Rada Miejska uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się " Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok" – stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017r. jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu.
2. Zobowiązuje się Pełnomocnika Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublińcu do koordynacji nad realizacją zadań z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017r.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Gabriel Podbiol

Załącznik
do uchwały Rady Miejskiej w Lublińcu
Nr 304/XXVIII/2016 z dnia 24 listopada 2016r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII 2017r.

Lubliniec, listopad 2016r.

I. WSTĘP

Do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych. Zbiór powyższych działań spisany jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Miejską. GPPiRPA oraz PN jest częścią gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Nadmierne spożywanie alkoholu oraz zażywanie substancji psychoaktywnych stanowi poważny problem, zarówno dla pojedynczych jednostek, jak i ogółu społeczeństwa. Alkoholizm i narkomania w dzisiejszych czasach, stały się trudnymi problemami społecznymi, które stanowią obecnie duże wyzwanie cywilizacyjne, o szerokim zasięgu.

Miasto Lubliniec prowadzi szereg działań, ukierunkowanych na aktywne przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym oraz minimalizowanie tych, jakie już występują.

Realizacja powyższych zadań opiera się na następujących dokumentach prawnych:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2016r. poz. 487 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 poz. 1390 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2016r. poz. 224 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (Dz. U 2016 r. poz. 930 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U.2016 roku, poz. 575 z późn. zm.).
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Lublińca na lata 2012- 2020
- Krajowy program przeciwdziałania narkomanii na lata 2011-2016
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020

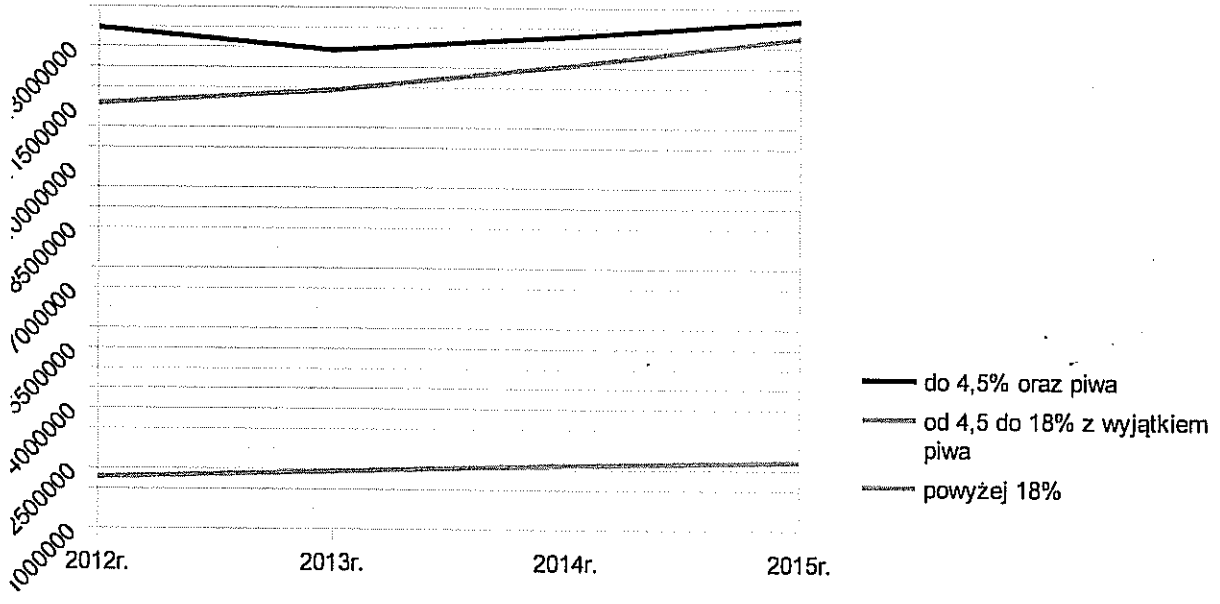
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii stosownymi uchwałami Rady Miejskiej w Lublińcu.

Adresatami programu są mieszkańcy miasta Lublińca, a w tym m. in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swoimi rodzinami, jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I INNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA MIASTA.

1.Rynek napojów alkoholowych w Lublińcu:

Wartość alkoholu sprzedanego w 2015 roku na terenie gminy Lubliniec na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców:			
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	Razem
13 700 150,87 zł	2 716 046,72 zł	13 271 657,06 zł	29 687 854,65 zł

Stan na dzień:	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.
łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez radę gminy (limit sklepów + limit lokali gastronomicznych	95	95	95	95
uchwalony przez gminę limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	45	45	45	45
uchwalony przez gminę limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	50	50	50	50
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	53	59	60	59
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	46	48	45	47
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	39	40	42	43

liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne):	28	29	23	22
Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	131	138	144	142
Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	100	103	89	88

2. Nadużywanie alkoholu wiąże się również z częstszym popełnianiem różnych wykroczeń:

Z uwagi na brak poszczególnych danych dotyczących tylko Gminy Lubliniec poniżej przedstawione zostały dane z terenu Lublińca – „Lubliniec" oraz powiatu lublinieckiego –„powiat":

Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.
Liczba nietrzeźwych osób nieletnich z terenu Lublińca :	25 – powiat	30	34 powiat 18 Lubliniec	9
Liczba mieszkańców miasta zatrzymanych do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych:	28 – powiat	3	0	3
Ilość osób, które popełniły przestępstwo kierowania samochodem w stanie nietrzeźwości:	133 – powiat	198	196	34
Ilość osób, które popełniły przestępstwo kierowania rowerem w stanie nietrzeźwości:	58	86	24 powiat	—
Ilość osób, które popełniły wykroczenie kierowania samochodem w stanie po użyciu alkoholu:	48	58	66 powiat	14
Ilość osób, które popełniły wykroczenie kierowania rowerem w stanie po użyciu alkoholu:	5	7	3 powiat	10
Liczba osób nietrzeźwych ujawnionych na terenie Lublińca, przewiezionych do Izby Wytrzeźwień:	74 -Lubliniec	130	184	177 (w tym 133 mieszkańców Lublińca)
interwencje funkcjonariuszy KPP w ramach procedury „Niebieska Karta" wobec mieszkańców Lublińca:	42 - Lubliniec	64	133 powiat 60 - Lubliniec	34
w tym w/w procedurę stosowano po raz pierwszy :	35 - Lubliniec	37	95 - powiat	27
Liczba osób zatrzymanych w związku z posiadaniem substancji psychoaktywnych:	24 - powiat ujawnionych - 1 posiadanie - 8	41	0	10

Ilość osób, które popełniły przestępstwo kierowania samochodem po użyciu substancji psychoaktywnych:	1 – powiat	0	2	Brak danych
Ilość uczniów małoletnich i pełnoletnich wobec których interweniowano na terenie szkoły – stan po spożyciu alkoholu bądź substancji psychoaktywnych	3 - Lubliniec	0	0	4 interwencje nie dotyczyły mieszkańców Lublińca

Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Lublińcu	2012r	2013r.	2014r.	2015r.
Liczba mieszkańców Lublińca przebywających na detoksykacji w WSN	118	90	101	90
Liczba mieszkańców Lublińca leczonych na Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu	28	31	34	24
Liczba mieszkańców Lublińca leczonych w Poradni Zdrowia Psychicznego (odwykowo)	24	23	12	10
Liczba mieszkańców Lublińca, która trafiła do WSN pod wpływem innych środków psychoaktywnych	7	6	6	15

3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Jest instytucją, której działania mają przede wszystkim na celu przeciwdziałanie problemom związanym z nadużywaniem oraz uzależnieniem od alkoholu.

	2013r.	2014r.	2015r.
Ilość posiedzeń MKRPA	21	21	23
Ilość rozmów motywujących	59 (w tym 31 świadków)	55 (w tym 21 świadków)	39 (w tym 18 świadków)
Ilość złożonych wniosków o leczenie odwykowe	37	29	24
Ilość wniosków do Sądu w sprawie leczenia odwykowego	20	29 (w tym 24 postanowienia Sądowe o obowiązku leczenia)	24 (w tym 22 postanowienia Sądowe o obowiązku leczenia)
Liczba postępowań zakończonych oraz powody zakończenia		48 spraw : (24 postanowienia o obowiązku leczenia; 3 post. Oddalenia wniosku; 18 postanowień – brak przesłanek; 1 postępowanie o zawieszeniu postępowania; 2 – zgon;	38 spraw: (22 post. o obowiązku leczenia; 12 postępowań – brak przesłanek; 1 post. o zawieszeniu postępowania; 1 post. o oddaleniu wniosku; 2 post. o umorzeniu postępowania)
Ilość postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	64 (w tym 24 jednorazowe zezwolenia)	38 (w tym 12 jednorazowe zezwolenia)	35 (w tym 17 jednorazowych pozwoleń). Rozpatrzono: 34 pozytywnie, 1 negatywnie

4. Punkt Konsultacyjny przy MOPS w Lublińcu.

Dyżury w Punkcie Konsultacyjnym pełnią: psycholog - specjalista ds. uzależnień ; prawnik; instruktor ds. uzależnień od alkoholu; specjalista ds. przeciwdziałania przemocy; konsultant ds. problemów uzależnień od narkotyków; psycholog.

	2013r.	2014r.	2015r.
Udzielonych konsultacji:	526	341	455
Liczba klientów (dorośli/młodzież,dzieci):	475/10	317/22	394/16
Osoby uzależnione od alkoholu:	117	34	65
Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym:	3	1	1
Dorośli członkowie rodziny alkoholowej:	96	20	62
Ofiary przemocy w rodzinie:	53	73	60
Sprawcy przemocy domowej:	4	7	8
Osoby eksperymentujące lub uzależnione od narkotyków:	8	14	12
Członkowie rodziny osoby uzależnionej od narkotyków:	10	11	3
Inni klienci: (porady prawne)	178	187	199

5. Problemem związany z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych.

Według WHO narkomania jest to stan zatrucia okresowego lub chronicznego, spowodowany powtarzającym się przyjmowaniem narkotyków w postaci naturalnej lub syntetycznej.

Problem narkomanii dotyczy szczególnie ludzi młodych, a rynek narkotykowy rozwija się przede wszystkim w szkołach i osiedlach.

Badanie ankietowe przeprowadzone w 2014r. przez Publiczną Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną w Lublińcu nt. Problematyki narkomani wśród młodzieży.

Czy Ty, lub ktoś z Twoich bliskich, znajomych ma lub miał kontakt z narkotykami?

	Szkoły Gimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne
tak	31%	54%
nie	43%	29%
nie wiem	26%	17%

Czy w Twojej szkole dostępne są środki psychoaktywne?

	Szkoły Gimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne
tak	14%	12%
nie	33%	35%
nie wiem	53%	53%

Czy w Twoim otoczeniu, lub w innym miejscu niż szkoła można zdobyć narkotyki?

	Szkoły Gimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne
tak	27%	52%
nie	18%	10%
nie wiem	55%	38%

Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek zażywać narkotyki?

	Szkoły Gimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne
tak	14%	24%
nie	86%	76%

W jakim wieku pierwszy raz miałeś kontakt z narkotykami?

	Szkoły Gimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne
nigdy	75%	24%
12 - 15 lat	25%	0%
16-18 lat	0%	66%

Czy wiesz, do kogo można zwrócić się w razie problemów z narkotykami?

	Szkoły Gimnazjalne	Szkoły ponadgimnazjalne
tak	81,00%	76,00%
nie	19,00%	24,00%

6. W 2015r. przeprowadzone zostało badanie ankietowe nt. diagnozy lokalnych problemów społecznych miasta Lubliniec.

6.1. Wprowadzenie do badania

W celu przeprowadzenia diagnozy zagrożeń społecznych na terenie gminy Lubliniec przeprowadzono badanie ankietowe, które objęło trzy wybrane grupy mieszkańców gminy. Łącznie w badaniu wzięło udział 703 respondentów.

I.	II.	III.
DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNA (uczniowie szkół podstawowych 10-13 lat, szkół gimnazjalnych 14-19 lat oraz uczniowie ponadgimnazjalnych) (586 osób)	**DOROŚLI MIESZKAŃCY GMINY** (100 osób)	**SPRZEDAWCY ALKOHOLU** (17 osób)

Celem przeprowadzonych badań była analiza **wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy**. Badany obszar dotyczył kwestii takich jak:

- Problem alkoholowy – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;

- **Problem nikotynowy** – spożywanie, uzależnienie oraz dostępność dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy;
- **Problem narkotykowy** – rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;
- **Zjawisko przemocy na terenie szkoły oraz domu** – skala problemu;
- **Korzystanie z komputera** – z uwzględnieniem narażenia na zjawisko przemocy w Internecie;
- **Problem hazardu** – skala problemu;

Dane zostały zebrane w listopadzie 2015 r. Zrealizowano łącznie 703 ankiet. Zróżnicowany dobór próby do badania umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy Lubliniec, uzyskaniem informacji oraz opinii z różnych środowisk uczniów szkolnych, a także dorosłych mieszkańców oraz sprzedawców alkoholu na terenie gminy i miasta. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych w gminie.

6.2. Metodologia badania

Badanie diagnozujące problemy społeczne na terenie gminy Lubliniec zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową, przy użyciu kwestionariusza ankiety. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań, które polegały na zgromadzeniu informacji od różnych grup uczniów (uczniów szkół podstawowych, uczniów szkół gimnazjalnych oraz uczniów szkół ponad gimnazjalnych), dorosłych mieszkańców oraz sprzedawców alkoholu na terenie gminy. Głównym celem badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy (w tym cyberprzemocy), hazardu, a także oszacowanie skali występowania tych zjawisk w badanej gminie.

W celu znalezienia odpowiedzi na główne kwestie problemowe przeprowadzone zostały trzy komplementarne badania. Do badania wybrano trzy grupy, których opinie pozwoliły na wieloaspektowe potraktowanie badanej tematyki, analizę nasilenia oraz dynamiki wybranych problemów: uczniów, dorosłych mieszkańców oraz sprzedawców alkoholu. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie, czego efektem końcowym jest niniejszy raport z badań.

Kwestionariusz ankiety użyty w badaniu miał, niezależnie od badanej grupy, podobną konstrukcję. Różnice w kwestionariuszach kierowanych do różnych grup, związane były przede wszystkim z ich specyfiką, która wymagała szeregu spersonalizowanych pytań. Badanie uczniów odbyło się drogą elektroniczną, zaś pozostałe grupy otrzymały kwestionariusze papierowe. Ankieta wypełniana była samodzielnie przez badanych, co ma niebagatelną rolę w przypadku badania postaw i opinii względem delikatnych i drażliwych kwestii (alkoholizm, przemoc, zażywanie narkotyków). Przed przystąpieniem

do ankietowania dzieci i młodzieży, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji szkół na przeprowadzenie badania w placówce szkolnej, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, a ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych. W ankiecie pojawiły się także pytania wielokrotnego wyboru.

6.3. Wnioski i rekomendacje z badań

Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie Gminy Lubliniec wraz z rekomendacjami co do dalszych działań profilaktycznych ze strony gminy.

- Dane uzyskane dzięki badaniu dzieci i młodzieży szkolnej pokazały, że na problem alkoholowy narażeni są przede wszystkim uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Spośród nich 93% deklaruje, że młodzież w ich otoczeniu spożywa napoje alkoholowe. Natomiast w szkole podstawowej deklaruje takie zjawisko 19% uczniów, zaś w gimnazjum 89%.
- Alkohol przez osoby niepełnoletnie najczęściej spożywany jest na dyskotekach i imprezach - w gimnazjum (62%), a w liceum (88%). Na świeżym powietrzu spożywa alkohol 54% ankietowanych. Są to miejsca, gdzie młodzież powinna znajdować się pod opieką osób dorosłych. Jedocześnie stanowi to rekomendację dla instytucji policji, by częściej monitorowali te miejsca na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób niepełnoletnich.
- Niepokojący jest odsetek odpowiedzi wskazujących, że młodzież pije alkohol w domu (37%) oraz podczas wycieczek szkolnych – 17% wśród gimnazjalistów, zaś wśród szkół ponadgimnazjalnych podczas wycieczek spożywa alkohol 27% uczniów oraz w domu 42%. Główną przyczyna jest chęć zaimponowania według 72% uczniów szkoły podstawowej, 63% gimnazjalistów oraz 88% szkół ponadgimnazjalnych. Według analizy wynika, że była to też najczęściej zaznaczana odpowiedź. Wskazuje to na potrzebę kierowania działań profilaktycznych nie tylko bezpośrednio do młodzieży gimnazjalnej narażonej na problem z substancjami psychoaktywnymi ale również do ich rodziców, opiekunów oraz nauczycieli szkolnych.
- Powodem sięgania po alkohol przez dzieci i młodzież jest przede wszystkim chęć zaimponowania innym oraz lepsza zabawa i wyluzowanie. Wskazuję to na potrzebę działań profilaktycznych skierowanych do uczniów, które mogłyby uświadomić negatywne konsekwencje spożywania alkoholu w młodym wieku. Wskazywane są również negatywne motywacje np. traktowanie alkoholu jako sposobu na zapomnienie o problemach, szczególnie to widać w szkole podstawowej, gdzie taką sytuacje zadeklarowało 41% uczniów.
- Piwo jest najczęściej spożywane przez uczniów. W przypadku dzieci wynosi 4%, gimnazjalistów 43% oraz szkół ponadgimnazjalnych 65%. Uczniowie również próbują wina i wódki oraz testują inne bliżej nieokreślone alkohole - w przypadku podstawówki 1%, gimnazjum 22% i szkoły ponadgimnazjalne 33%. Uczniowie nie przyznają się rodzicom do spożywania alkoholu. W przypadku dzieci wynosi 3%, gimnazjalistów 19%, a w przypadku szkół ponadgimnazjalnych 27%.

- Uczniowie zostali poproszeni o przedstawienie reakcji rodziców, po sytuacji powrotu ich do domu pod wpływem alkoholu. W przypadku szkół podstawowych rodzice ukarali swoje dziecko (1%), zaś w drugim przypadku nie zorientowali się (1%). W przypadku gimnazjalistów 5% deklaruje, że rodzice się zdenerwowali oraz ukarali swoje dziecko, zaś 5% uczniów przyznaje, że rodzice nie zorientowali się. Natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych rodzice według 20% uczniów nie zorientowali się jaka sytuacja wystąpiła. Tylko 8% deklaruje, że rodzice się zdenerwowali, a 3%, że ukarali po takiej sytuacji. Ważnym przesłaniem dla rodziców jest aby byli bardziej wyczuleni czy ich dzieci wracają trzeźwe do domu.
- Uczniowie szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych przyznaje się również do nieprzyjemnych konsekwencji związanymi z piciem alkoholu. W przypadku gimnazjalistów taka sytuacja pojawiła się u 25% uczniów, zaś wśród szkół ponadgimnazjalnych, taką sytuację miało 17% uczniów.
- 51% respondentów szkół gimnazjalnych i 52% szkół ponadgimnazjalnych jest zdania, że młodzież niepełnoletnia może bez problemu zdobyć alkohol na terenie miejsca zamieszkania. Ponad 75% gimnazjalistów korzysta z pomocy starszych kolegów lub 25% prosi o pomoc obce osoby znajdujące się w pobliżu sklepu, również wysoki wskaźnik jest wśród szkół ponadgimnazjalnych, 73% deklaruje, że korzysta z pomocy starszych kolegów oraz 27% prosi o pomoc obcych ludzi pod sklepem o zakup. Jest to sygnał dla Miasta i Gminy Lubliniec, by wprowadziła szkolenia dla osób korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Celem oddziaływań szkoleniowych powinno być podniesienie świadomości w obszarze szeroko pojętych skutków sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. W programie należałoby uwzględnić ponadto tematykę związaną z zasadami przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim (m.in. bezwyjątkowa kontrola pełnoletniości w sytuacji wątpliwości). Nacisk powinien być również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu (lub papierosów).Ważna jest też tu kontrola rodzicielska.
- Uczniowie mają problem z jednoznacznym ustosunkowaniem się do popularnych przekonań odnośnie napojów alkoholowych. Około 11% ankietowanych w szkole podstawowej, 14% w szkole gimnazjalnej oraz 12% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej błędnie wskazało w obszarze klasyfikowania piwa jako jednego z rodzajów alkoholu. W każdej z tych grup wiekowych, co piąty uczeń wskazał również, że nie posiada zdania w badanej kwestii, co może pośrednio świadczyć o braku wiedzy i potrzebę jej uzupełnienia.
- Zebrane dane wskazują na potrzebę przeprowadzenia działań profilaktycznych odnośnie problemu uzależnienia od alkoholu, które pozwoliłyby na obalenie popularnych przekonań i stereotypów związanych z alkoholem i chorobą alkoholową.
- Dane świadczące o kontaktach młodzieży nieletniej z narkotykami lub dopalaczami są rażące – 8% dzieci, 13% gimnazjalistów oraz 12% uczniów szkół ponadpodstawowych wskazało, że miało kontakt z narkotykami lub dopalaczami. Należy zastanowić się nad prowadzeniem działań zapobiegawczych w tym obszarze, nie tylko związanych z przekazywaniem informacji i uzupełnianiem wiedzy uczniów, ale przede wszystkim kształtowania prawidłowych postaw wobec szkodliwych środków i odpowiedzialności za podejmowane działania.

- Badanie pokazało dużą rolę telewizji i Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających. Stosunkowo duży odsetek uczniów wskazuje również szkołę jako źródło wiedzy na ten temat, co stanowi przesłankę do prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych za pośrednictwem szkoły.
- Warto prowadzić cykliczne szkolenia z każdą badaną grupą, z analizy wynika, że są oni narażeni na kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Najważniejsze aby uświadomić jakie są skutki zażywania narkotyków lub dopalaczy oraz przekazywać profesjonalną wiedzy na tematy związane z uzależnieniami – warsztaty profilaktyczne z ekspertem. Jest to bardzo istotne, ponieważ uczniowie z każdej z grup podkreślają, że mają łatwy dostęp do zakupu narkotyków oraz dopalaczy. Według analizy 20% uczniów szkół podstawowych ma ułatwiony dostęp do narkotyków, jest to rażący wynik.
- Z każdej grupy wiekowej, uczniowie deklarują że ich rodzice wiedząc, że zażywają narkotyki. Ankietowani podkreślają również, że gdyby rodzice nagle dowiedzieli się o sytuacji związanej z zażywaniem narkotyków i dopalaczy przez uczniów to zareagowaliby wsparciem i pomocą oraz próbowali znaleźć przyczynę.
- 37% uczniów szkół podstawowych, 37% gimnazjalistów oraz 15% szkół ponadgimnazjalnych ma doświadczenie ze zjawiskiem przemocy ze strony rówieśników. Uczniowie również podkreślają, że występuje również problem przemocy w szkole. Z analizy wynika, że 71% dzieci zgłasza taki problem, 41% gimnazjalistów oraz 7% uczniów szkół ponadpodstawowych. Wskaźnik ten jest bardzo wysoki, należy zauważyć, że teren placówki szkolnej powinien być miejscem, gdzie młodzi ludzie będą mieli poczucie bezpieczeństwa. W tym obszarze również można prowadzić działania profilaktyczne np. przeprowadzenie spotkania z młodzieżą szkolną mającą na celu przekazania wiedzy na temat możliwości reagowania na zachowania agresywne.
- Uczniowie przyznali się również do stosowania przemocy wobec rówieśników. W przypadku szkół podstawowych 23%, 32% gimnazjalistów oraz 14% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Zaleca się zajęcia dla uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- Pewien odsetek badanych uczniów szkoły podstawowej (3%) oraz uczniów szkół gimnazjalnych (5%) oraz 2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych wykazuje, że młodzież ma do czynienia z przemocą domową.
- Uczniowie, również doświadczyli cyberprzemocy. W przypadku szkół podstawowych, takiej przemocy doznało 38% uczniów, zaś w gimnazjum 46%, a w szkołach ponadgimnazjalnych 36% ankietowanych. Przemoc dotyczyła śledzenia działań uczniów w Internecie, wysyłania przykrych wiadomości oraz podszywania się pod nich przez inne osoby. Uczniowie jednak deklarują, że ograniczyli korzystanie z komputera i Internetu: 43% szkoła podstawowa, 44% gimnazjum, 42% szkoły ponadpodstawowej.
- Zebrane dane pokazują, że większość problemów społecznych jest postrzeganych przez mieszkańców, jako ważne zagrożenie dla gminy. Za najpoważniejsze zagrożenia i problemy w gminie uznano: picie alkoholu przez dzieci i młodzieży (89%), problem alkoholizmu (87%) oraz problem narkomanii (84%) a także zażywanie narkotyków przez dzieci i młodzież. Badanie diagnozujące wskazało na potrzebę opracowania lokalnych programów a rzecz zwiększenia świadomości mieszkańców gminy odnośnie występujących problemów społecznych i możliwości reagowania na sytuacje naruszenia prawa, ze

szczególnym naciskiem na dzieci i młodzież niepełnoletnią. Głównym celem programu byłoby zwiększenie postaw proobywatelskich na terenie gminy

- Mieszkańcy wskazywali na piwo i wino, jako alkohol, który najczęściej spożywają. 13% wskazuje, że pije alkohol kilka razy w tygodniu, a także codziennie. Jako główny powód picia alkoholu podają picie dla towarzystwa i chęć lepszej zabawy. 13% ankietowanych wskazało również negatywne emocje takie jak picie aby zapomnieć o problemach.
- Ankietowani mieszkańcy potwierdzają również, że na przestrzeni ostatnich lat spożycie alkoholu jest na takim samym poziomie.
- Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że 5% respondentów twierdzi, że często sytuacje prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu pojawiają się na terenie gminy, zaś 28% twierdzi, że taka sytuacja ma miejsce czasami. Policja powinna prowadzić szeroko zakrojone akcje prewencyjne związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.
- Spożywanie alkoholu według mieszkańców gminy stanowi dość poważne zagrożenie. Problem jest wyraźnie dostrzegalny, potwierdza to fakt, że prawie połowa respondentów (49%) potwierdza, że osoby niepełnoletnie mogą kupić alkohol oraz 80% wskazuje także, że osoby nietrzeźwe mogą zakupić alkohol. Szczególnie istotnym aspektem problemu alkoholowego jest korzystanie z napojów alkoholowych przez młodzież.
- 29% dorosłych mieszkańców zadeklarowało, że korzystało z środków psychoaktywnych. Także podkreślają fakt, że nie trudno zdobyć narkotyki na terenie gminy oraz spożywają narkotyki typu marihuana, amfetamina oraz dopalacze dla lepszej zabawy.
- Jeśli chodzi o sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym na terenie gminy, 42% sprzedawców uważa, że zdarzają się takie sytuacje, a do sprzedaży alkoholu osobie nietrzeźwej bardzo często lub często, a 26% czasami. Ponadto 16% badanych stwierdziła, iż na terenie sklepu lub w jego pobliżu dochodzi do spożywania alkoholu, a 6% sprzedawców musiało wzywać policję w związku z zakłócaniem porządku w najbliższej okolicy punktu sprzedaży przez osobę pod wpływem alkoholu
- 40% mieszkańców deklaruje, że było świadkiem przemocy. Najczęściej takie sytuacje występowały w miejscu publicznym i były stosowane wobec osób nieznanych. 13% ankietowanych doświadczyło przemocy.
- Rażącym faktem jest, że 14% mieszkańców uważa, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, a 16% jest za tym, aby stosować kary fizyczne w stosunku dzieci i traktują to jaką dobrą metodę wychowawczą. Wskazujemy konieczność szkoleń dla rodziców w ramach przeciwdziałania przemocy oraz akcje ulotkowe informujące o zaistniałym problemie i zapobiegania mu.
- Według sprzedawców spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich lat jest na stałym poziomie.
- Ankietowani sprzedawcy (18%) wskazują, że osoby niepełnoletnie dokonują próby kupna alkoholu w ich sklepie. Ponadto 71% sprzedawców jest zdania, że na terenie gminy dochodzi do sprzedaży alkoholu nieletnim.

- Jeśli chodzi o głos sprzedawców w sprawie problemu narkotykowego gminy to 74% sprzedawców nie ma zdania na temat doświadczeń mieszkańców z narkotykami, 19% uważa, iż mieszkańcy sięgają po narkotyki, 6% twierdzi, że nie biorą.
- Działania profilaktyczne na terenie Gminy Lubliniec powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów, rodziców i opiekunów, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez akcje ulotkowe oraz plakatowanie.
- Kontynuowanie programu profilaktycznego, obejmującego pracę z rodzicami, nauczycielami, uczniami oraz pozostałymi mieszkańcami gminy, celem utworzenia wspólnoty sprzeciwu wobec zagrożeń społecznych (np. kluby osiedlowe, stowarzyszenia tematyczne, punkty wsparcia). Cel ten może zostać osiągnięty poprzez propagowanie wszelkich działań sprzyjających rozwojowi aktywności społeczeństwa, wzbudzenie zainteresowania mieszkańców życiem lokalnym, w tym uświadamiania wpływu każdego mieszkańca gminy na rozwój i funkcjonowanie ich najbliższego otoczenia.
- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych (jednocześnie papierosów) osobom niepełnoletnim oraz nietrzeźwym.
- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości problemu, iż starsza młodzież ułatwia dostęp i zakupuje młodszej, niepełnoletniej młodzieży alkohol oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych (jednocześnie papierosów) osobom niepełnoletnim oraz nietrzeźwym.
- Badanie pokazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających, co powinno być wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.
- Podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmacniania ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców gminy, dotyczącej problemu występowania zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej.
- Zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole i rodzinie. Podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu.
- Rekomenduje się podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu, a także zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole i rodzinie. Działania kierowane wobec zjawisku przemocy rówieśniczej powinny opierać się na promowaniu zdrowego stylu życia, wdrażaniu już od najmłodszych lat warsztatów obejmujących tematykę komunikacji społecznej, a także samorozwoju i samodoskonalenia,

prowadzeniu kampanii profilaktyczno-edukacyjnych, dotyczących problematyki agresji i przemocy oraz sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami.

7. Lubliniec posiada następujące zasoby służące bezpośrednio i pośrednio rozwiązywaniu problemów alkoholowych i pomocy rodzinom z problemem alkoholowym:

- Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy WSN,
- 2 Poradnie Zdrowia Psychicznego prowadzące konsultacje z zakresu uzależnień od alkoholu,
- Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „ Klub Nadzieja".
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Punkt Konsultacyjny przy MOPS,
- Zespół interdyscyplinarny przy MOPS,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Straż Miejska,
- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

8. Realizatorzy Programu:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu,
- Straż Miejska w Lublińcu,
- Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- punkt konsultacyjny przy MOPS,
- szkoły, przedszkola, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Miejski Dom Kultury, kluby abstynenckie, kuratorzy sądowi oraz inne podmioty podejmujące zgodnie ze statutami i regulaminami działalność w zakresie profilaktyki uzależnień,
- Urząd Miejski w Lublińcu – Wydział Spraw Społecznych
- Pełnomocnik Burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych
- organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym oraz organizacje prowadzone przez kościoły i związki wyznaniowe.

III. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Lublińcu na rok 2017 ma na celu:

- przygotowywanie młodego pokolenia do zdrowego trzeźwego stylu życia oraz pozbawionego używania substancji psychoaktywnych
- zmniejszenie skali nadużywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych, ograniczenia ich negatywnych skutków,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wczesna profilaktyka i edukacja w zakresie uzależnień,

- pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych osobom pijącym alkohol czy zażywających substancje psychoaktywne w sposób ryzykowny lub szkodliwy oraz członkom ich rodzin doznającym szkód z tego powodu,
- profilaktyka i edukacja w środowisku lokalnym w zakresie zagrożeń uzależnieniami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,
- wspieranie przedsięwzięć spędzania wolnego czasu i propagowania zdrowego trybu życia wolnego od nałogów u młodych i dorosłych mieszkańców Lublińca w celu ochrony przed marginalizacją społeczną i wykluczeniem społecznym,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- ograniczanie dostępności do alkoholu i substancji psychoaktywnych szczególnie osób młodych,
- eliminowanie z rynku alkoholowego naruszeń prawa, które wynika z przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 powstał w oparciu o lokalną diagnozę problemów alkoholowych (w tym: stan problemów alkoholowych, rynek napojów alkoholowych, zasoby miasta służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych).

IV. Zadania i metody realizacji celów zawartych w programie:

Cele szczegółowe Programu są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków:

a) Dofinansowanie funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego przy MOPS w zakresie:

- udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (konsultacje, terapia grupowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych),
- motywowania i informowania zarówno o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i terapii osób współuzależnionych,
- motywowania osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia,
- udzielania pomocy doraźnej, interwencyjnej i terapeutycznej w zakresie uzależnienia od narkotyków, zagadnień prawnych związanych z w/w problematyką,
- dysponowanie aktualnymi informacjami na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb, które można angażować w profesjonalną i systemową pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin,

- rozpoznania zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- inicjowania interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- konsultacji i pomocy prawnej,
- konsultacji i porad psychologicznych w zakresie trudności wychowawczych,
- posiadania dobrej orientacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu miasta i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów Punktu Konsultacyjnego,
- realizacji programów socjoterapeutycznych, edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- realizacji programów i podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób młodych spożywających alkohol w sposób szkodliwy.

b)Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie leczenia i terapii osób uzależnionych od alkoholu oraz z biegłymi sądowymi w zakresie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

c) Finansowanie realizowanych programów terapeutyczno - profilaktycznych skierowanych do osób z terenu gminy Lubliniec zatrzymanych w izbie wytrzeźwień

d) Dofinansowanie szkoleń terapeutów odbywających się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego, umożliwiających realizację programów terapeutycznych.

e)Dofinansowywanie szkoleń zespołu interdyscyplinarnego.

f)Dofinansowywanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

g)Dofinansowanie działań i szkoleń asystentów rodzin w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w tym problem uzależnienia od alkoholu lub narkomanii.

h)Działalność i finansowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- podejmowanie przez MKRPA czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych,
- przeprowadzanie rozmów i wywiadów środowiskowych w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe,
- kompleksowe opracowanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Lublińcu (przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
- zlecanie do wykonania opinii przez biegłych),inicjowanie i prowadzenie działań profilaktycznych oraz czynny udział w tworzeniu GPPiRPA oraz PN

i) Obsługa administracyjna MKRPA

j) Finansowanie udziału członków MKRPA w szkoleniach i kursach w celu doskonalenia i usprawnienia pracy związanej z obszarem terapii i profilaktyki uzależnień.

2. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:**

a) Działanie zespołu interdyscyplinarnego zgodnie z nowelizacją Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

b) dofinansowanie bieżącej działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym dożywiania dzieci i młodzieży,

c) wspieranie placówek oświatowych w zakresie realizacji zadań profilaktyczno-opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach szkolnych,

d) współpraca w ramach lokalnej koalicji na rzecz skutecznego przeciwdziałania i rozwiązywania problemu uzależnień pomiędzy:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Komendą Powiatową Policji,
- Punktem Konsultacyjnym,
- Strażą Miejską,
- Placówkami Oświatowymi,

e) realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2015-2020, który w ramach GPPiRPA i PN realizowany będzie poprzez:

- wzmocnienie działań służących zwiększeniu aktywności instytucji (PCPR, MOPS, KPP, SR) w działaniach na rzecz ochrony rodzin przed przemocą.
- prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie:
  - procedury „Niebieska Karta"
  - dostępnych zasobów instytucjonalnych i osobowych
  - podnoszenie kompetencji instytucji i osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

f) finansowanie zadań realizowanych przez placówki wsparcia dziennego o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

g) wspieranie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego którego rolą jest:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

h) prowadzenie działań edukacyjnych promujących abstynencję w czasie ciąży

i) dofinansowanie szkoleń osób zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także działających w sferze walki z przemocą w rodzinie,

j) zakup literatury fachowej, czasopism, specjalistycznych opracowań z zakresu uzależnień.

3. **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych:**

a) Dofinansowanie koncertów i programów o tematyce szkodliwości picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych, propagujących „trzeźwy styl życia" – życia bez nałogów

b) Wspieranie przedsięwzięć turystycznych – wymiany młodzieży, wyjazdów, wycieczek mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz nabywania umiejętności gospodarowania wolnym czasem

c) Udział w kampaniach profilaktycznych

d) Propagowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, spędzania wolnego czasu poprzez uczestnictwo w programach zajęć profilaktycznych, a także zajęć edukacyjno-rozwojowych (np. warsztaty taneczne, muzyczne, komputerowe, sportowe itp.) – organizowanych przez placówki oświatowe, instytucje, organizacje, itp.)

e) Propagowanie i wspieranie trzeźwych obyczajów w ramach tworzenia alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych poprzez dofinansowanie organizowanych przez Miejski Dom Kultury w Lublińcu dodatkowych zajęć profilaktyczno – kulturalno – artystycznych, edukacyjno - rozwojowych (nauka tańca, śpiewu, nauka gry na instrumentach, Dzień Dziecka, Mikołajki, zajęcia tematyczne itp.) w tym zakupów niezbędnych materiałów, pomocy i nagród, a także dofinansowania organizowanych koncertów i recitali profilaktycznych oraz wyjazdów i wycieczek (m.in. do miast partnerskich) dla mieszkańców Lublińca, mających na celu promowanie zdrowego stylu życia w szczególności dla dzieci i młodzieży m.in. z rodzin ubogich oraz patologicznych, uczących nieagresywnego rozwiązywania konfliktów oraz budowania zdrowych wolnych od nałogów relacji między uczestnikami wyjazdów oraz umożliwiających rozwijanie własnych zainteresowań i hobby

f) Wspieranie finansowe przedsięwzięć spędzania wolnego czasu i propagowania zdrowego trybu życia wolnego od nałogów u dorosłych mieszkańców Lublińca w celu uniknięcia marginalizacji społecznej

g) Organizowanie i wspieranie przeglądów twórczości, festynów i innych imprez o charakterze profilaktycznym, promujących zdrowy styl życia

h) Dofinansowanie i organizacja zajęć profilaktycznych dla dzieci, promujących zdrowy styl życia wspólnie z Miejsko-Powiatową Biblioteką Publiczną (np.: czytanie terapeutyczne, lektura w profilaktyce uzależnień, zajęcia relaksacyjne z książką, warsztaty pisarskie, różnego rodzaju konkursy i wernisaże tematyczne, itp.)

i) Organizacja i wsparcie finansowe półkolonii i kolonii letnich, zimowych, czy wakacyjnych form wyjazdowych dla dzieci i młodzieży w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych (współpraca z klubami sportowymi, organizacjami pozarządowymi), w tym finansowanie przejazdu dzieci na kolonie.

j) Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych w placówkach oświatowych

k) Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i narkomanii:

- wdrażanie, uczestnictwo w lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej,
- dofinansowanie uczestnictwa w konferencjach, szkoleniach, kursach specjalistycznych grup zawodowych pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji,
- przygotowanie, zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej,
- wspieranie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, przeciwdziałania przemocy domowej, a także porozumień z innymi samorządami lokalnymi,
- monitoring i ocena aktualnego stanu problemów alkoholowych i narkomanii, zasobów i efektów podejmowanych działań poprzez prowadzenie badań, sondaży, lokalnych diagnoz oraz prezentacja i publikowanie badań w środowisku lokalnym
- działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych,
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
- opracowywanie i publikowanie badań w środowisku lokalnym,

l) Promowanie wśród dzieci, młodzieży i innych osób aktywnych wolnych od nałogów form spędzania czasu wolnego poprzez:

- finansowanie działalności animatorów sportu prowadzących szeroko dostępne zajęcia sportowe i edukacyjno – profilaktyczne na obiektach sportowych na terenie miasta,
- finansowanie materiałów niezbędnych do prowadzenia ww. zajęć,

- tworzenie infrastruktury umożliwiającej zapewnienie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz inne osoby zagrożone skutkami nadużywania alkoholu i narkotyków poprzez dofinansowanie budowy nowych obiektów oraz modernizacji i doposażenia istniejących (należących do gminy) miejsc do prowadzenia zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży, uprawiania sportu czy zabawy - związanych z promowaniem trzeźwego, wolnego od uzależnień stylu życia,

f) Placówki oświatowe działające na terenie miasta Lublińca realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobieganiu problemom społecznym w oparciu o tzw. szkolne programy profilaktyki, co jest wymogiem Ustawy o systemie oświaty.

Cele i działania szkolnych programów profilaktyki finansowanych na podstawie GPPiRPA oraz PN powinny koncentrować się na następujących zagadnieniach:

- eliminowanie lub redukowanie wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z spożywaniem alkoholu oraz używaniem substancji psychoaktywnych, a także przemocy
- rozwijanie postaw prozdrowotnych
- promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych
- prowadzenia doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanego z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych do potrzeb technologii profilaktycznych.

Formy działań profilaktycznych planowanych do prowadzenia i kontynuacji w szkołach, wymagających wsparcia merytorycznego i finansowego przez samorząd gminny w ramach GPPiRPA oraz PN :

- finansowanie programów oraz przedstawień profilaktycznych organizowanych dla dzieci i młodzieży na terenie miasta dostarczające uczestnikom wiedzy na tematy uzależnień, umiejętności w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami, wzmacnianie poczucia własnej wartości, uczenie postaw asertywnych w sytuacjach namowy na działania niezgodne z normami społecznymi.
- organizowanie zajęć opiekuńczo – wychowawczych
- organizowanie profilaktycznych, edukacyjno – rozwojowych zajęć pozalekcyjnych
- dożywianie dzieci w ramach zajęć pozalekcyjnych tzw. drugie śniadania
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i uczniów przejawiających zaburzenia w zachowaniu
- szkolenia dla nauczycieli dot. zdobywania wiedzy i umiejętności rozwiązywania problemów społecznych dzieci i młodzieży szkolnej
- organizowanie otwartych imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, konkursów tematycznych, spektakli teatralnych zawierające elementy profilaktyki uzależnień
- wspieranie i prowadzenie edukacji szkolnej, przedszkolnej, publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień

- wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się (działania w formie pracy terapeutycznej oraz działania korekcyjno-wychowawcze)
- propagowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, spędzania wolnego czasu poprzez uczestnictwo w programach pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych, w tym zajęć sportowych, a także zajęć edukacyjno-rozwojowych (np. warsztaty taneczne, muzyczne, komputerowe, itp.) oraz wyrównawczych.
- wspieranie pomocy dydaktycznej, w tym udzielanie konsultacji logopedycznych i psychologicznych w szczególności dla dzieci z rodzin z problemami uzależnień w szkołach i przedszkolach
- organizowanie przedsięwzięć sportowych - imprez, turniejów, zawodów sportowych promujących zdrowy styl życia,
- podejmowanie działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej adresowane do rodziców, opiekunów, osób dorosłych (wspieranie rodziców w trudnościach wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, konsultacji specjalistów itp.)
- zakup potrzebnych materiałów biurowych, plastycznych itp. do realizacji działań i zajęć profilaktycznych w szkołach o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia,
- zakup nagród dla uczestników konkursów i zawodów z elementami profilaktyki uzależnień
- zakup specjalistycznej literatury, prasy oraz filmów edukacyjnych związanych z edukowaniem i informowaniem dzieci i młodzieży na temat szkodliwości problemów alkoholowych i narkomanii
- realizacja profesjonalnych programów profilaktycznych oraz autorskich programów szkolnych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży oraz podejmowanie w tym zakresie działań integrujących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową.
- prezentacje teatralnych i innych artystycznych form programów profilaktycznych dotyczących m.in. problemów uzależnień oraz zjawisk przemocy i agresji.

Formy działań profilaktycznych planowanych do prowadzenia i kontynuacji w żłobku i przedszkolach, wymagających wsparcia merytorycznego i finansowego przez samorząd gminny w ramach GPPiRPA oraz PN :

- organizowanie profilaktycznych, edukacyjno–rozwojowych oraz logopedycznych zajęć,
- zakup niezbędnych materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców oraz wychowawców związanych z budowaniem postaw prorodzinnych

Zadania ujęte w programach będą miały określone między innymi: cele programu, harmonogram i metody realizacji, uczestników i ich liczbę, miejsce i czas realizacji, a także środki i materiały niezbędne do realizacji.

Wymienione powyżej działania realizowane będą bezpośrednio przez placówki oświatowe – szkoły podstawowe i gimnazjalne. Pedagodzy szkolni powinni nadzorować merytoryczny zakres prowadzonych działań, natomiast dysponentami środków finansowych będą dyrektorzy szkół.

Po zakończeniu realizacji programów i działań profilaktycznych w danym roku, placówki oświatowe przekażą Pełnomocnikowi sprawozdanie z realizacji w/w działań profilaktycznych (z uwzględnieniem poszczególnych działań i kosztach ich realizacji) finansowanych ze środków GPPiRPA oraz PN.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii:

a) wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich oraz innych organizacji zajmujących się profilaktyką uzależnień poprzez organizowanie otwartych konkursów na realizację zadań publicznych,

b) wspieranie programów innych instytucji, stowarzyszeń, inicjatyw i działań związanych z:

- promocją aktywnych form spędzania wolnego czasu,
- profilaktyką i pracą z grupami ryzyka,
- przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie,
- rehabilitacją osób uzależnionych i ich rodzin,
- działaniami w zakresie pomocy socjalno-bytowej na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.

c) dofinansowanie uczestnictwa osób fizycznych w działaniach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków

d) wyposażenie w sprzęt pomocniczy oraz materiały biurowe Punktu Konsultacyjnego,

e) współfinansowanie imprez, akcji i przedsięwzięć o charakterze kulturalno – rekreacyjnym, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia w społeczności lokalnej.

f) dofinansowanie obsługi organizacyjno-technicznej i szkoleń Zespołu Interdyscyplinarnego utworzonego przez MOPS

g) pomoc w zakupie literatury fachowej z zakresu uzależnień

h) współpraca z podopiecznymi Zakładu Karnego w zakresie współfinansowania niezbędnych materiałów i literatury na potrzeby organizowania prelekcji i zajęć edukacyjnych w szkołach z zakresu uzależnień

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych prowadzone przez Straż Miejską, Policję oraz Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod katem

prawidłowego oznakowania i informowania o szkodliwości napojów alkoholowych, a także sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym.

2. W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli kierować sprawy bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora .

IV. REALIZACJA ZADAŃ I ICH EWALUACJA, WYKONAWCY GPPiRPA oraz PN.

Koordynatorem zadań Programu jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Wymienione w Programie zadania będą realizowane przez cały rok 2017 w formie zadań ciągłych, krótkoterminowych, a także jednostkowych.

Realizatorami i inicjatorami zadań będą: pracownicy placówek, w których będzie świadczona pomoc terapeutyczna i socjoterapeutyczna, instruktorzy i realizatorzy programów profilaktycznych, policjanci i strażnicy miejscy, pielęgniarki , lekarze i psycholodzy, terapeuci uzależnień, pedagodzy szkolni, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, przeszkoleni członkowie stowarzyszeń abstynenckich, pracownicy Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i inni.

Obsługę finansową (w tym administracyjną) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z wyłączeniem:

- zadań realizowanych przez szkoły podstawowe, gimnazjalne, przedszkola i żłobek wymienione w rozdziale III pkt. 3 lit. l), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego i Zespołu Szkół im. św. Edyty Stein KSW w zakresie dożywiania,
- działań Miejskiego Domu Kultury wymienionych w rozdziale III pkt.3 lit. e),
- działań Miejsko – Powiatowej Biblioteki Publicznej wymienionych w rozdziale III pkt. 3 lit. h),

Wymienione powyżej podmioty będą odpowiadać za merytoryczne działania zgodne z GPPiRPA oraz PN oraz obsługę finansową we własnym zakresie zgodnie z zapisami Programu.

Miejski Dom Kultury w Lublińcu oraz Miejsko- Powiatowa Biblioteka Publiczna w Lublińcu otrzymuje środki finansowe na działania zawarte w GPPiRPA oraz PN w postaci dotacji celowej.

Szkoły Ponadgimnazjalne zwracają się o dofinansowanie zadań profilaktycznych zgodnych z GPPiRPA oraz PN do Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Obsługę administracyjną i finansową Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje działania zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Burmistrza Miasta.

V. FINANSOWANIE ZADAŃ PROGRAMÓW

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Lublińcu na rok 2017 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką alkoholową i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawa z 29 lipca 2005r. o Przeciwdziałaniu Narkomanii, a także przepisy o których mowa w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uwagi na trudne do dokładnego określenia wysokości wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydatki na działania programu zostały zawarte w Budżecie Miasta i oparte są o szacunkową kwotę wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do Budżetu Miasta na rok 2017.

Niewykorzystane środki finansowe w danym roku kalendarzowym, przechodzą na rok następny.

Organizacje Pozarządowe, Stowarzyszenia i Związki Wyznaniowe ubiegają się o środki finansowe za pośrednictwem otwartych konkursów organizowanych przez Burmistrza Miasta Lublińca, bądź przedstawianych ofert na realizację zadań zgodnych z GPPiRPA oraz PN (tzw. mały grant), których obsługę prowadzi Urząd Miejski w Lublińcu – Wydział Spraw Społecznych.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach Komisji:

Przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za czynności wykonywane w danym miesiącu tj. za posiedzenia i działania Komisji, niezależnie od ilości posiedzeń otrzymuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego na 2017r. w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za czynności wykonywane w danym miesiącu tj. za posiedzenia i działania Komisji, niezależnie od ilości posiedzeń otrzymują zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego na 2017r. w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Wynagrodzenie wypłacane jest z dołu po wykonaniu czynności w danym miesiącu, na podstawie listy obecności.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Gabriel Podbiot